

**Cultuurcoaches in Leeuwarden
en hun werk**

*‘Cultuurcoachschap betekent voor mij
een venster naar buiten.’*

Jenny

**Cultuurcoaches in Leeuwarden
en hun werk**

Combinatiefuncties: ontplooiing en plezier

Op 10 december 2007 ondertekenen de bewindslieden van volksgezondheid, welzijn en sport (VWS) en onderwijs, cultuur en wetenschappen (OCW) samen met een aantal andere partners de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur'. De impuls voorziet in 2500 nieuwe combinatiefuncties door heel Nederland.

Een combinatiefunctie is een functie waarbij de werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkt voor twee sectoren. In dit geval onderwijs en sport en/of cultuur. Combinatiefuncties versterken de verbinding en samenwerking tussen deze sectoren. In 2012 beschikken alle gemeenten in Nederland over één of meerdere combinatiefuncties.

In Leeuwarden zijn de combinatiefuncties sport en cultuur in 2010 gestart. De combinatiefuncties moeten bijdragen aan een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur en een rijke leeromgeving, waarin kinderen en jongeren de kans krijgen om hun talenten optimaal te ontplooiën, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben.

Cultuurcoaches in Leeuwarden

Omdat combinatiefunctionaris cultuur niet zo lekker 'klinkt', noemen wij hem of haar liever 'cultuurcoach'. In Leeuwarden zijn vier cultuurcoaches aan de slag gegaan. Zij zijn in dienst van centrum voor de kunsten Parnas.

Het werkterrein van de coaches is verdeeld over zeven brede scholen: Camminghaburen, Heechterp-Schieringen, Oud-Oost, Vrijheidswijk, Potmarge, Bilgaard en Aldlân.

Anders dan de naam 'coach' doet vermoeden, zijn cultuurcoaches vooral gericht op de uitvoering van culturele activiteiten. Juist door gewoon aan de slag te gaan, ontstaan de verbindingen die kansen bieden voor de kinderen in de wijk.

Dit is het verslag van de ervaringen van onze cultuurcoaches. Het geeft een doorkijkje in de praktijk van het werk. In het begin is het nog vooral kennis maken, ontdekken, plannen maken, luisteren, enthousiasmeren. Maar al snel borrelen daarna de ideeën op en zijn de handen uit de mouwen gegaan. Samen met de partners in de wijk.

Beelden zeggen meer dan woorden. In dit boekje kunt u niet alleen lezen, maar vooral zien hoe de cultuurcoaches hebben gewerkt. Uit de beelden spreekt inspiratie, verwondering, avontuur, creativiteit. Precies wat de essentie is van kunsteducatie. Dat betekent dat we met iets goeds bezig zijn. Maar kijkt u zelf!

Geert Drion, directeur Parnas, centrum voor de kunsten Leeuwarden

'Positief aan de inbreng van de cultuurcoach is het aanbod op maat, kindgericht, kleurrijk en verrassend.'

*Uitspraak van leerkracht,
Oud Oost, locatie Tjerk Hiddes*

Altijd weer ontroerd

‘Toen ik in april 2010 begon als cultuurcoach in de Vrijheidswijk en Bilgaard wist ik: dit wordt leuk! Al eerder heb ik gewerkt op scholen in deze wijken. Kinderen met veel energie, enthousiasme en vooral kleurrijk in alle opzichten. Na vier kennismakingslessen per groep op elke school zet ik een talentenwerkplaats op, voor kinderen die talent hebben en verder willen. In de Vrijheidswijk start binnenkort zo’n talentenwerkplaats. In Bilgaard is de werkplaats al begonnen, de B-Factory. Met kinderen en jongeren maak ik een voorstelling. Daarna start weer een nieuwe periode, aangevuld met nieuw talent.’

‘Mijn eigen talent is dans, verbinden, enthousiasmeren en creëren. Vanuit dit talent werk ik met de kinderen, leerkrachten, wijkvrijwilligers en bestuurders. Ik werk graag met thema’s, omdat ik dan gericht kan werken aan een presentatie. Want wat de kinderen maken, is altijd de moeite waard om gezien te worden. Ik werk ook graag met gastdocenten, kunstenaars, muzikanten en met verschillende kunstdisciplines.’

‘Ik ben altijd weer ontroerd als ik zie tot welke mooie dingen de kinderen in staat zijn wanneer je ze even los tilt uit hun dagelijkse omgeving. Die piekervaringen, daar doe ik het voor. Dat zullen de kinderen later nog weten en weer doorgeven aan hun eigen kinderen. Cultuurcoachschap betekent voor mij een venster naar buiten.’

Jenny Nijkamp, cultuurcoach in Bilgaard en de Vrijheidswijk

Een basis voor zelfvertrouwen

‘Een cultuurcoach kan een zinvolle aanvulling geven op het lesprogramma dat een school biedt. Ideaal zou zijn, dat hij of zij de kinderen een podium biedt, waar de kinderen met veel plezier hun talenten beter leren herkennen en verdiepen. En dan zodanig, dat die talenten een bredere basis kunnen vormen voor hun zelfvertrouwen. Dat komt de gehele ontwikkeling van de kinderen ten goede.’

*Annet Dijkstra,
leerkracht onderbouw Eestroom*

Kinderen iets bijzonders bieden

‘De cultuurcoach zet haar eigen specifieke talent in of organiseert een andere professional die iets bijzonders biedt aan de kinderen van onze scholen. De jonge kinderen leerden een dans en de oudere kinderen gingen rappen. Hoogtepunten in de week, waarbij onbewust veel vaardigheden, zoals taal, ritme en presentatie aandacht krijgen. Een goede basis om alle kinderen op de scholen te leren kennen en ze te helpen om tijdens naschoolse activiteiten hun eigen talenten te ontwikkelen. De lessen van Jenny aan alle kinderen van onze school waren hoogtepunten in de week. Heerlijk om via ritme, muziek en beweging bezig te zijn met leren!’

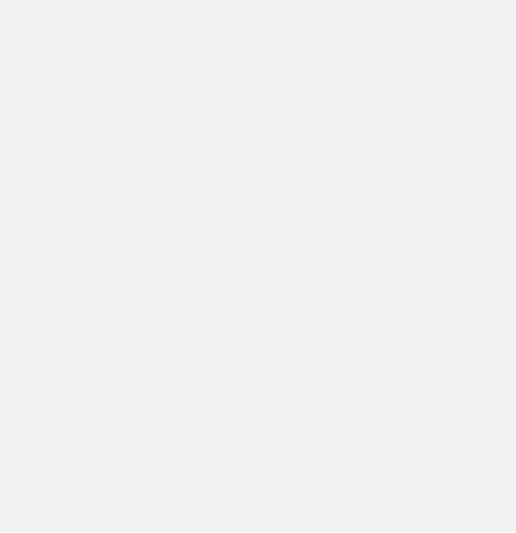
Rita de Groot, directeur Constantijschool

Cultuurcoach vergroot de kinderwereld

‘Het is erg belangrijk onze kinderen kennis te laten maken met kunst en cultuur omdat dit niet vanzelfsprekend is in hun leefwereld. De cultuurcoach draagt bij aan het vergroten van hun wereld en zorgt voor een andere manier van kijken.’

*Bindert de Jong,
directeur Eestroom*

Priscilla: 'Ik wil graag verder met dansen en er later beroemd mee worden.'

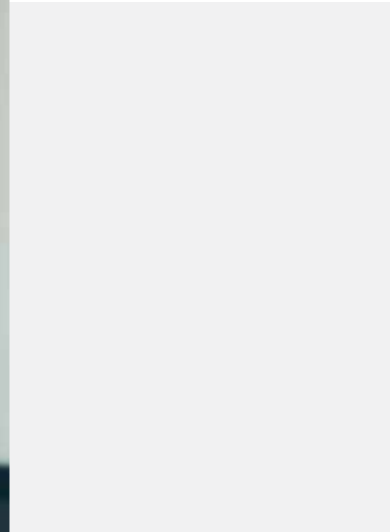
Fatin: 'Het dansen over dieren op mooie muziek vond ik mooi.'

Groep 3/4

Uitspraken kinderen openbare basisschool Eestroom

Jeremy: 'Het dansen was leuk, vooral de standbeelden een beetje kungfu-achtig.'

Achmed: 'Het dansen op Shakira was leuk, je ziet elkaar heel anders dan gewoon in de klas.'

'Ieder kind weet wat-ie kan en minder goed kan,
bij het dansen kun je laten zien wat je kunt,
en iedereen kan iets.'

Juf Annet

Achraf: 'Dat je kon doen wat je wilde en jezelf kon uitdrukken.'

Cheyenne: 'Na elkaar steeds hetzelfde doen en heel snel, net als the wave in een stadion.'

Leo: 'Bij het maken van de rap leren beatboxen.'

Gayam: 'Het mooiste was om de beurt breakdansen in de kring.'

Groep 5/6

'Ik ben altijd weer
ontroerd als ik zie tot
welke mooie dingen de
kinderen in staat zijn
wanneer je ze even los tilt
uit hun dagelijkse
omgeving.'

Jenny

*‘Hoe maak je van niets (een weiland)
iets (een woonwijk).’*

Sabine

Bewust keuzes leren maken

‘Sinds 1 april 2010 ben ik cultuurcoach in de wijk Aldlân. Mijn werk begon met kennismaken. Daarna ging ik kijken naar mogelijkheden en wat speelt binnen scholen. Zo begon ik vanuit mijn discipline beeldend met het vormgeven van de musical. Eerst hebben de kinderen gekeken naar filmpjes van Riek Swarte en zijn manier van (theater)vormgeving. Dit resulteerde in een functioneel tweedimensionaal vormgegeven musical, gemaakt door de kinderen. De kinderen maakten bewuste keuzes en zetten een bepaalde stijl door. We kozen voor één soort materiaal (karton) en een beperkt aantal kleuren. Alles werd zwart omrand, waardoor je een soort stripvormgeving kreeg. Reacties van kinderen waren: “Dit is het mooiste wat ik ooit gemaakt heb” en “Ik wist niet dat ik dit kon”. De toegevoegde waarde van een cultuurcoach is dat je kinderen laat zien dat vormgeving een vak is. En dat je bewust keuzes maakt en een stijl doorzet.’

Sabine de Jong, cultuurcoach Aldlân

Zo komt cultuur steeds dichterbij

‘Ik vertelde eerst op de scholen in de verschillende groepen kort over de geschiedenis van de wijk Aldlân. In de wijk Aldlân staan veel woonhuizen die door Abe Bonnema zijn ontworpen.

“Hoe maak je van niets (een weiland) iets (een woonwijk)?”

Ik vertelde over architectuur en de architect Bonnema. Ik liet zijn werk zien op het digitale schoolbord. Ook in de kleuterklassen liet ik werk van Bonnema zien en kwam het begrip architect voorbij. Vervolgens ging iedereen op de twee scholen aan het werk met het thema bouwen. In de ene school werden tijdens de lessen creatief rondom het thema bouwen/wonen vijftien technieken aangeboden, zoals borduren, naaien, timmeren, schilderen, papier maché. Al deze werkstukken werden eerst op de school tentoongesteld en daarna in de bibliotheek van de wijk Aldlân.’

Sabine de Jong, cultuurcoach Aldlân

Een toegevoegde waarde voor school

‘Vorig school jaar zijn we op onze school gestart met een cultuurcoach, Sabine. Het enthousiasme van Sabine voor cultuur was meteen aanstekelijk voor zowel leerlingen als leerkrachten. Samen met de kinderen van groep 8 is zij begonnen met het maken van een decor. Hierbij bleek al snel dat Sabine veel ervaring heeft met het werken met kinderen en heel snel met hun een goed resultaat bereikt.’

‘Dit schooljaar is het thema over de architect Bonnema schoolbreed ingezet en hebben alle groepen hieraan even geproefd, wat resulteerde in een leuk expositie. De cultuurcoach heeft een toegevoegde waarde voor de school. “Cultuur” staat door de cultuurcoach even in de schijnwerpers op school en iemand van buitenaf neemt z’n eigen ervaring en ideeën weer mee.’

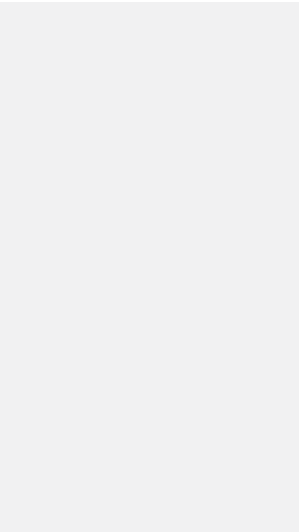
Titia Boomgaardt, directeur Willem Alexanderschool

“Cultuur” staat door de cultuurcoach even even in de schijnwerpers op school en iemand van buitenaf neemt z’n eigen ervaring en ideeën weer mee.’

Titia Boomgaardt, directeur Willem Alexanderschool

'Dit is het mooiste wat ik ooit gemaakt heb.'

'Ik wist niet dat ik dit kon!'

‘Alle werkstukken werden eerst op de school tentoongesteld en daarna in de bibliotheek van de wijk Aldlân.’

Sabine de Jong, cultuurcoach Aldlân

'kunst is voeding voor de ziel.'

*‘Het is voor mij een wisselwerking,
de inspiratie en het enthousiasme werkt wederzijds.’*

Misha

Kinderen leren andere dingen van me

‘Mijn werk als cultuurcoach is heel inspirerend en positief, het brengt kinderen uit een wijk van verschillende scholen tijdens cultuurprojecten met elkaar in contact. In de praktijk merk ik dat het veel goede reacties oproept bij kinderen. Het is voor mij een wisselwerking, de inspiratie en het enthousiasme werkt wederzijds.’

Misja Sirag, cultuurcoach Oud -Oost

Nieuwe ideeën voor de juffen

‘Ik had een groot boek gemaakt met een paar bladzijden van ‘Paultje en het paarse krijtje’, over een jongetje die zijn eigen wereld en verhaal tekent. Eerst hebben we samen het verhaal gelezen, de kinderen konden inspelen op de tekeningen en per bladzijde bedenken hoe het verhaal verder ging. Daar gingen de kinderen enthousiast op in, aan de hand van hun verhaal tekende ik het verhaal verder.’

‘Daarna mochten ze het helemaal zelf doen en een eigen boekje tekenen en schilderen. Voor de juf was het leuk om de reacties van de kinderen uit haar groep te zien. Het ene kind was meteen heel fanatiek en het ander eerst afwachtend. Sommigen hadden veel te vertellen en anderen tekenden het liever. Allemaal vonden ze het spelen met de kleuren (mengen van verf) erg interessant. Ander gebruik van materialen bracht de juffen op nieuwe ideeën.’

Misja Sirag, cultuurcoach Oud-Oost

‘Positief aan je inbreng is het aanbod op maat, kindgericht, kleurrijk en verrassend.’

‘Herkenning, de kinderen herkennen je en zijn meteen enthousiast.’

‘De meerwaarde is de aanvulling op het reguliere aanbod op school.’

‘De samenwerking leidt tot een levendig geheel in de klas en tot versterking.’

‘Het voldoet aan een behoefte door de andere invalshoek.’

Uitspraken van directeur en leerkrachten, Tjerk Hiddes, Oud-Oost

Theaterteksten maken als taalontwikkeling

'Op de school De Potmarge geef ik de komende maanden binnenschoolse theaterlessen.

Op deze school wordt extra veel tijd besteed aan taalontwikkeling. Het maken van theater en theaterteksten werkt hiervoor erg stimulerend.

Groep 6 en 7 zullen spelenderwijs worden ingewijd in de wereld van het theater. Met tekst én zonder tekst!

*Conja Gerritzen,
cultuurcoach in de Potmarge en
Heechterp-Schieringen.*

Heldendaden in het wijkcentrum

'Ik werk als cultuurcoach voor de wijken de Potmarge en Heechterp-Schieringen. Deze winter werk ik als theaterdocent in het wijkcentrum van de Potmarge. Met de meidengroep, meiden van 10 tot en met 12 jaar, werk ik aan een voorstelling. Het thema is "relaties", ik maak met de meiden een voorstelling die is gebaseerd op een sprookje. Vooral in sprookjes zijn de relaties tussen de personages heftig van aard! Denk maar aan de grote liefde, de intense haat en nijd en de heldendaden van de prinsen. De kinderen kunnen zich tijdens het spelen lekker uitleven. De meiden hebben weinig tot geen ervaring met toneel. Wel hebben ze van mij in december 2010 een dansworkshop gekregen. Hierin heb ik samen met hen verschillende "duetten" gemaakt.'

Conja Gerritzen, cultuurcoach in de Potmarge en Heechterp-Schieringen.

'Je kunt zo aan de kinderen zien dat ze hier echt iets van leren. Je ziet ze geconcentreerd werken, samenwerken en genieten.'

*Claudia Duursema,
Jongerenwerker*

'In al die acht jaar heb ik nog nooit zoiets moois gemaakt!'

'Ik wist nooit hoe ik een shirt moest vastnaaien.'

'Je moet erg nadenken, het is tenminste niet makkelijk.'

'Ik vond 't knap van mezelf en leuk dat je je eigen gang mag gaan. En dat er niet gezegd wordt wat je moet doen.'

'Toen ik thuis kwam, dacht ik dat 't moeilijk was. Dat is het ook, maar als je klaar bent ben je heel tevreden.'

'Leuk dat je je eigen stijl mag ontdekken, wat jezelf in je hebt.'

'Je kan je fantasie gebruiken. Je kan van een vest een broek maken. Daar had ik nooit aan gedacht.'

'Ik wist niet dat ik dit kon!'

Uitspraken van de deelnemende meiden:

Man met geheimzinnige kist

'Jenny kwam met cd's en er kwam een man met een geheimzinnige kist. Na een danswarming-up op eigentijdse muziek maakten de kinderen rapteksten rondom een thema. Daarna bleek de kist van Robert een magisch ritmeapparaat te zijn om de rapteksten te begeleiden.

Vier vrolijke, serieuze, dans- en rapochtenden...'

Nelly Zijlstra, leerkracht bovenbouw Eestroom

Ik ben vrij want
de vogels vliegen in de wei
er is nu sneeuw
en daarboven vliegt een meeuw
hij komt snel terug want hij is heel vlug

Ilias, Saleh

Ik ben vrij
geef me alles wat ik wil
ik zit op een stoel
en daarom ben ik cool

Marcson, Shihab

Ik ben okee
maar de meeste mensen zeggen nee
omdat ik anders ben denken ze dat ik gek ben
dan ken je mij nog niet
daarom schrijf ik ook dit lied
want ik ben niet kierewiet

Benjamin, Saara:

Raps uit groep 5 en 6, Eestroom

Ik ben vrij want
we zijn in de vrijheidswijk
en we zijn allemaal stinkend rijk
en dat allemaal tegelijk

Leo en Achraf

Ik ben okee
ga met me mee naar de mfc
dat ligt in de Vrijheidswijk
dus ik heb vet gelijk
ik zit op obs Eestroom
dat ligt vlakbij waar ik woon

Seran, Achmed

Ik ben okee
en ik zeg geen nee
ik ben niet bang
voor mensen die me haten
ze lopen kriskras door de straten
ze zien me lopen en blijven hopen

Nouert, Thaif

Raps uit groep 7 en 8, Eestroom

Foto's van de les rappen bovenbouw Constantijnschool

COLOFON

Met dank aan

Kinderen, leerkrachten en directeurs van de basisscholen Willem Alexanderschool, OBS Eestroom locatie Vrijheidswijk, Prins Constantijnschool locatie Vrijheidswijk, Oud-Oost locatie Gouden Regen en locatie Tjerk Hiddes, OBS Potmarge, OBS de Weide.

Bibliotheek Aldlân,

Robert Dorn, percussionist.

Cultuurcoaches Jenny Nijkamp (tevens coördinator), Sabine de Jong, Misja Sirag, Conja Gerritzen.

Fotografie: Elske Riemersma

Vormgeving: Frouke Feijen

Tekstredactie: Aart Verschuur

Druk: CSL

Beelden zeggen meer dan woorden.
In dit boekje kunt u niet alleen lezen, maar vooral zien
hoe de cultuurcoaches van Leeuwarden werken.
Uit de beelden spreekt inspiratie, verwondering,
avontuur, creativiteit.
Precies wat de essentie is van kunsteducatie.

parnas

CENTRUM
VOOR DE KUNSTEN

Gemeente **Leeuwarden**